

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia.
BRAȘOV, piața mare Nr. 30.
Scrisorile nefrancate nu
se primesc. Manuscriptele
nu se retrimit.

SEERATE se primesc la AD-
MINISTRAȚIUNEA în Brașov și la
uzmăritorii și birourile anconului:
In Viena: M. Dukas Nachf.
Max. Augenthaler & Emerich Laener.
Heinrich Sobalek. Rudolf Mosse.
A. Oppelka Nachf. Anton Oppelk.
In Budapesta: A. V. Goldber-
ger, Ekstein Bernat. In Ham-
burg: Baroly & Liebmann.

PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
riă garmonă pe o săptămână 60p.
și 30 cr. timbru pentru o pu-
blicare. — Publicări mai dese
după tarifar și învoială.

RECLAME pe pagina a 3.a o
seriă 10 cr. sau 30 bani.

GAZETA TRANSILVÂNIEI.

A N U I L X I I .

„GAZETA“ iese în încărcare în
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franci.
Se primumeră la toate ofi-
ciile postale din țară și din
afară și la d-nii colectorii.

Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare
Târgul Inului Nr. 30, eteșit
I.: Pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr.
Cu dusul în casă: Pe un an
12 fl., pe șase luni 6 fl., pe
trei luni 3 fl. — Un exemplar 5 cr.
v. a. sau 15 bani. — Atât abo-
namentele cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 167.

Brașov, Sâmbătă 31 Iulie (12 August).

1899.

Câtă îngâmfare.

Mult sânge rău a cauzat între șovinistii ungarî noul ordin al ministrului de interne saxon, prin care s'a impus autorităților din Saxonia, că se nu fină întru nimic sémă de legea ungarăscă privitoare la maghiarizarea numelor de localități, ci în corespondența, ce o au în Ungaria și mai ales în Transilvania, se folosesc exclusiv numele vechi ale localităților.

Vor fi creșut pôte îngâmfații maghiarisatorî, că numai decât Europa se va închina legii lor de maghiarizare și toate statele se vor grăbi a se conforma ei, schimbându-și istoriile, hartele și geografiile pentru a elimina numele adevărate ale comunelor, munților, văilor și rîurilor, înlocuindu-le cu altele mai „culte“, mai „civilisate“. eșite din fabrica maghiarisărilor de nume dela Budapesta.

Dér ce se-i faci, decât Europa încă n'a ajuns se scie ce-i „termette“ și cu un suris desprețitor trece peste cele mai „patriotice“ legi ale Maghiarilor, prin cari aceștia avură cutezanța de a încerca se schimbe dintr'odată suprafața pământului.

De necas, că nu isbutesc prin amintita lor lege se-și impună numirile lor ungarăscă și în străinătate, șovinistii maghiari vin acum se-și verse focul dela inimă tot asupra noastră, a naționalităților nemaghiare din acest stat, acuzându-ne, că noi am agitat Europa ca se nu voescă a respecta legile lor de maghiarizare.

Una din foile budapestane, „Esti Ujság“, vrënd se arate, veđi Dómné, cât de nerecunosctóre sunt față de Maghiari naționalitățile din acest stat, se provocă la legea de naționalitate, dicënd, că „nicăiri în lume nu există o naționalitate colonisată, orî cucerită, care se aibă o existență atât de asigurată, cum sunt naționalitățile din Ungaria“. Dice apoi, că cu toate acestea naționalitățile nu sunt amice, ci dușmane Maghiarilor și lucrăză în contra lor Institute de bani „valahe“ și săsesci cumpără moșii și le vënd conaționalilor lor în condițiuni avantajoșe, acesta o fac, dice, cu scopul politic, ca Maghiarii slăbindu-se, „Valahii“ și Sașii se se întărescă; apoi „seminariile valahe, școlele săsesci, societățile slovace: tot atâtea cuiburî ale urei față de Maghiari.“

După ce spune, că atâta încă nu e de-ajuns, ci naționalitățile nemaghiare mai agită în contra Maghiarilor și streinătatea — dovadă ordinul ministrului de interne saxon — se întrebă: „Ce s'ar alege de naționalități, decât aici n'ar fi stăpân Maghiarul iubitor de libertate, ci alt popor, fiă chiar unul dintre naționalități?“

Acesta este tonul, în care se pronunță îngâmfații dela putere, — e tonul adevăratului cuceritor față de cel cucerit, măcar, că despre Maghiari istoria nu scie se fi cucerit

pe nimenea, afară dóră de câți-va „Ujmagyarî“ făcuți din Jidanî.

Dér chiar de-ar fi vorba de nisce popóre „cucerite“, cum sunt ore acestea tratate de „Maghiarul iubitor de libertate“? Unde mai există un stat cult în Europa, în care locuitorilor, fiă ei chiar și cuceriti, se li-se ia în nume de rău, decât caută a-și îmbunătăți sörtea materială și a se ajutara împrumutat?

Nu vom intra aici în amănunte, nicî nu vom căuta se reflectăm la flecăriile cu legea de naționalitate, pe care a-o lua cine-va drept laudă față de Maghiari este o adevărată nerușinare, dér vom întreba numai pe șovinistii dela „Esti Ujság“ se ne spună, unde mai există un al doilea stat în Europa, în care o rassă de ómeni, de-ar consta chiar și din venetici, se fiă atât de huiđuită și persecutată, încât membrilor seî se nu li-se permită a-și decora după plac nicî măcar mormintele și sicriurile părinților și amicilor lor?

Se-și aducă aminte șovinistii ungarî de sörtea, ce o au, de exemplu, în România, conaționalii lor, și se facă o asemănare între libertatea și modul cum ei, ca venetici, sunt tratați acolo, și între modul, cum noi, Români bástinași, suntem tratați aici din partea „Maghiarului iubitor de libertate“? Ei acolo susțin școle, reuniuni, arangéză manifestatii naționale cu stindarde ungarăscă câte le place și nimenea în lume nu le face vre-o observare pentru toate acestea, pe când la noi gendarmii despletesc cosițele fetițelor pentru a-le despoia de panticele naționale, poliștii te opresc în drum pentru a-ți lua carda de pe piept și așa mai departe.

Și totuși au nasul de-a acusa naționalitățile nemaghiare și a-le face responsabile chiar și pentru antipatia, ce-o pörta streinătatea față de ei. Nu cumva ar pretinde, se solicităm prin adrese și memorande grația statelor și domnitorilor Europei în favorul legilor lor de maghiarizare?

Câtă îngâmfare dela un popor, care are se datorăscă poziția sa unui noroc orb!

Stările din Austria.

Pe când în partea ungară a monarhiei atmosfera politică pare cu totul liniștită și ușurată la aparență de norii grei și amenințători, pe atunci în Austria spiritele sunt la culme agitate și iritate, și o furtună din cele mai serioșe se deslănțuesce dela un capet la altul al imperiului austriac, bântuind cu furie și amenințând cu turbare.

E vorba de mișcarea Germanilor austriaci în contra pactului cu Ungaria, mișcare, ce ia proporții serioșe chiar în sinul poporului de rënd. Faimosul §. 14, cu ajutorul căruia s'au introdus nouele dări de consum urcate, a revoltat la extrem pe Germanî în contra guvernului, și sub pretext, că vor se salveze prin-

cipiul regimului constituțional din ghiarele absolutismului, partidele germane au declarat contelui Thun și măsurilor luate de el, cel mai crâncen răsboi.

E de prisos, credem, a stărui pe larg asupra protestelor ridicate din sinul Germanilor în contra sistemului, cu care vré se guverneze contele Thun în Austria. Protestările acestea însă au depășit formal cadrele, în care ar trebui se se mișce orî-ce fel de avertisment al cetățenilor, când ei nu sunt învoiți cu ceea-ce consilierii unui stat fac și întreprind în conducerea afacerilor publice. Vocea de protestate s'a prefăcut în disordine pe strade și în șgomotose demonstrațiuni, ba a degenerat chiar și în fapte, întru cât nu numai într'un loc s'a întemplat, că poporul s'a încăerat cu poliția și miliția, s'a produs vörsare de sânge și s'au făcut numérose arestări, ca în Salzburg, Wells etc.

Vorba fiind de pact, e necesar se amintim deja aici, că amărăciunea de care este cuprinsă opinia publică din Austria, nu se îndreptă numai în contra guvernului Thun, ci și în contra Ungariei. Austriacii învinuesc Ungaria, că cu ajutorul ei s'a introdus în Austria așa numita „răpire de constituția“, deore-ce în urma faimósei formule Szell și a compromisului încheiat cu Ungurii în cestiunea pactului, contelui Thun i-s'a dat posibilitatea de-a introduce proiectele pactului pe temeiul paragrafului 14.

Mișcarea Germanilor austriaci are însă o parte și mai amenințătoare. A eșit la ivelă cu prilejul demonstrațiunilor din țilele trecute, că mișcarea acesta cuprinde tendințe separatistice de rassă. Ceea-ce Germanii lui Schönerer n'au putut se realizeze prin lozinca „Los von Rom“, vor se ajungă prin devisa „Los von Österreich“. Demonstrând și manifestând, ei cântă de-alungul stradelor marsilele prusiană „Wacht am Rhein“, ca se-i audă frații lor din Germania și se vestească indirect, că pe cât de ușor își lapedă religia străveche, pe atât de frumos seiu și pot se imormenteze, decât vor, credința și fidelitatea față cu statul austriac, în care nu se mai simt bine de când cu căderea egegoniei germane în Austria și de când începe se domnescă acolo curentul federalistic. Firesce, că apucătura acesta e fôrte acomodată pentru a băga spaimă în guvern și a-l determina, ca măcar în parte se cedeze și se se plece, și plecându se s'o rupă cu majoritățile slave din imperiu, cu sprijinul căroră contele Thun se susține ađi în fruntea afacerilor statului.

Totul așa-dér este o luptă pe mörte pe viață între elementul german și elementul slav în Austria. Aceste două elemente de popóre își dispută puterea și egegonia în stat, și lupta de ađi între ele constituie abia numai un început cu indicii desastroșe pentru viitorul imperiului. Aici ne aducem aminte de cuvintele ce le-a esprimat primarul din Praga

vorbind despre luptele pentru naționalitate dintre partidele Austriei. El le-a asemănat cu lupta vulturilor și, într'un elan de oratoriă, a đis, că decât Germanii demonștrăză în orașele germane cu cântecul „Wacht am Rhein“, nicî Cehii nu vor întrelăsa, duși fiind la extrem, a face pomenire, că există și melodia unui imn rusesc, și „decă Germanii Austriei fac șgomot rēđimēndu-se pe vecinul lor puternic, ei nu trebuie se-și uite, că și Cehii au un vecin puternic, mai puternic dór' decât al Germanilor; ér vulturul german c'un cap, de sigur nu va înghiți vulturul rusesc cu două capete“.

Cu alte cuvinte, și de-oparte și de alta iritațiuni și dușmăni la culme. Eță un cas. În orașul sloven Cilli s'a desvelit alaltăeri statua învătătului slav *Oblak*. Din incidentul acesta au plecat la Cilli două sute de studenți cehi. Nemții din Stiria au considerat excursiunea studenților cehi drept o demonstrația, și mulțime de Germanî din Graz au plecat la Cilli, ca se arangeze o contra-demonstrația. Desvelirea monumentului s'a și făcut, însă Germanii adunați în număr mare, dând cu ochii de-un stindard slav, începură se cânte „Wacht am Rhein“ și se pretindă delaturarea stindardului. Curēnd și bine se născu o strașnică încăerare între Sloveni și Germanî. Un deputat sloven fu bătut cu ciomagul, alții fură, alternativ, grav răniți. Spiritele în urma acesta sunt atât de iritate, încât din Graz și Marburg a trebuit se fiă trimise la fața locului trei bataliöne de miliția, căci e temere, că disordinele se vor repeta.

Faptul arătat caracterisează fidel iritațiunea ce domnesce la Germanii și Slavii Austriei, iritațiune, ce degenerăză în fapte și violențe, comise de unii în contra altora.

În chipul acesta se pregătesc în Austria spiritele pentru deschiderea „Reichsrath“-ului în Octomvre, când contele Thun va solicita votul parlamentului pentru legile introduse cu ajutorul odiosului paragraf 14. și o astfel de situația găsesce el, o situația cât se pôte de critică și amenințătoare pentru pacea și liniștea interioară a imperiului.

„Frățietatea“ din Arad.

Avem în sfirșit și o voce sərbescă asupra „evenimentului“ din Arad. Este un articol publicat în „Branik“ din Neoplanta. Pentru importanța lui dăm ađi în traducere verbală partea referitoare la bauchetul „frățietății“ dela masa episcopului Goldiș.

Articolul spune la început, că Maghiarii de mult își dau silința a dovedi necesitatea unei alianțe între rassa română și maghiară, pe motivul, că aceste rasse au un dușman comun: „panslavismul“. Se întrebă, că ce e panslavismul? O frasă politică, care pôte servi ca ciuhă, dér care de altfel nu are nicî o însemnătate. Rusia se arată, ca reprezentanta „panslavismului“. Rusia însă nicî-odată n'a voit nimicirea Ungariei, căci evenimentele dela 1849 au fost opera politice de cabinet. Impăratul Nicolae de atunci voia se salveze principiul le-

gitimității. Procedura de atunci însă n'ar mai urma-o nici un Țar. De dragul Austriei. Rusia n'ar tabări în contra Ungariei, căci Rusia nu se prea gândesc acum la Ungaria. Apoi continuă așa:

„Imbrățișarea Maghiarilor și Românilor în contra panslavismului, n'are scop adevărat, deoarece nu există adversar comun; în urmare ea este întemeiată pe o basă foarte nesănătoasă. Nici nu voim a presupune, că alianța aceasta ar fi îndreptată în contra Slavilor din Ungaria, căci ar fi înfiorător chiar și gândul, ca popore într'un stat să lege alianță în contra vieții celorlalte popore din același stat, cari au aceeași sortă comună și împart aceleași dureri și bucurii. Asta n'ar fi numai un păcat politic ordinar, ci o crimă politică. Unde este așadar „pericolul“, care unesce pe Maghiari cu Români?”

„Instalațiunea episcopului Goldiș din Arad servește drept ocazie, ca fraza politică să cucerească teren și la frații noștri români coreligionari. Adevărată frățietate cu prilejul banchetului; un adevărat idil politic de imbrățișări și sărutări! Noi nu dăm mult pe toate la prănzuri bogate. În stare luminată nu trebuie criticat fi-a-care cuvânt, căci între vesele pahare omul curând se înfulețese. Dér la acest banchet s'au auzit cuvinte serioase atât din partea Maghiarilor, cât și din partea Românilor, cuvinte despre cari e necesar a face amintire. Declarația contelui Stefan Tisza e foarte frumoasă și nobilă; ideile lui sunt patriotice și înțelepte; nu înțelegem însă, de ce pentru realizarea acestor idei se făcuse o specială alianță româno-maghiară? Pe baza principiilor desfășurate de contele Tisza și sub flamura înălțată de el toate, poporele Ungariei se pot uni și-și pot garanta pe veci o împreună viațuire. Cuvintele aventurate și-au avut efectul față de Români și au primit mâna frățescă cu motivarea, ce li s'a oferit lor la masa albă din partea Maghiarilor. Tocmai acesta este, ce ne vatămă pe noi. Dăcă ne împrietinim cu Maghiarii, și asta e posibil; dăcă vorbirea contelui Tisza este programul activității viitoare a bărbăților de stat maghiari: atunci ne împrietinim cu toții. Motivarea însă, că această înfrățire se se întempe cât mai curând, nu era ertat Românilor s'o primescă să ofere un fel de alianță româno-maghiară, care ar fi îndreptată în contra Slavilor. Asta nu-i nici frumos, nici înțeleptesc!”

„La timpul său Români au încheiat înainte de toate alianța cu poporele nemaghiare, și prin aceasta la totă întâmplarea și-au luat asupra-și anumite îndatoriri față de celelalte naționalități. Una din aceste îndatoriri este de bună seamă și aceea, că o naționalitate fără celelalte nu se poate dimita la pactări politice. De sigur, această constituie prima condiția a ori-cărei acțiuni comune! Mai virtos trebuie să condamnăm așadar purtarea faimosului nostru compatriot Mangra, care odinioară se înfulețea mai mult pentru alianța naționalităților nemaghiare, ér acum umblă a se lingeși la Maghiari. Ceea-ce a făcut Mangra acum, nu stă departe de perfidia politică ordinară.”

„De o astfel de alianță româno-maghiară noi Sârbii ne temem mai puțin în politica noastră interioară, deoarece pretenziunile noastre se mișcă în cadre legale și ea n'are lipsă de nici un fel de alianță. Inseși nici din punct de vedere al „înaltei politice“, noi nu ne temem de alianța româno-maghiară, căci aceasta e o imposibilitate. Români trebuie să știe, că Sârbilor și Slovacilor li-ar fi mult mai ușor a încheia un pact special cu Maghiarii, decât Românilor. Ori ce s'ar dice, pe ei (pe Români și Maghiari) 'i desparte Ardealul. Nu vrem să imputăm Românilor, că ar dori unirea Ardealului cu România, însă ei (Români) vor ocupa etnografice Ardealul și Transilvania va deveni provincie curat română... În astfel de împrejurări e foarte greu a păși la un pact, care se aibă valoare durabilă. Noi Sârbii însă nicăiri nu așuprim pe Maghiari, nu cucerim ceea-ce este al lor, și dăcă bărbății de stat maghiari ar voi să fă drept și ar primi cuvintele lui Tisza: înțelegerea ar fi de tot ușoră.”

„Asta e tot ce am dorit să observăm din incidentul imbrățișării Românilor și Maghiarilor la Arad. Dăcă rodul înfrățirii acesteia va fi sănătos și întreg, n'au de ce să se témă domni de opoziția naționalităților nemaghiare. *Îi asigurăm însă, că pe pielea noastră nu vor face tocmele!*”

Vrând a completa seria voicilor pressei maghiare, despre cum judecă această presă „evenimentul“ din Arad, dăm ați părțile mai interesante dintr'un articol apărut în „Pesti Hirnap“, organ tiszait, care atinge cestiuni politice importante și exprimă vederile de care sunt conduși tiszaitii în cestiunea naționalităților și în deosebi în ce privesc politica maghiară față cu noi Români. Etă ce scrie între altele foia din cestiune:

După-ce spune, că Români favorisază tot interesele altora, că Români n'ar fi sunt persecutați în Ungaria; că dăcă Români ar voi să jõe rol numai ca naționalitate, nimeni nu i-ar împedea în Ungaria — organul tiszait continuă astfel:

„Tendințele politice particulare ale Românilor le-au sugerat tot-déuna factori străini(?) Lăsată singură naționalitatea română, cu simțământul și cu cugetarea sa, de mult ar fi încheiat pace cu statul național maghiar. La 1848 i-a folosit ca instrument pe Români absolutismul austriac; dela constituirea statului național român însă „irredenta română“ susține și nutrește ura în Români noștri(!) Vorbescă-se ori ce la Arad, ridice dăcă vréu și stégul alb, noi am voi să vedem, dăcă ni-se întinde și la Bucuresci un asemenea steag...”

„Ar fi o greșală fatală, dăcă am uita într'un delir de imbrățișare, de ființa „irredentei române“. Contra acesteia n'avem altă armă decât puterea. Dăcă puterea maghiarismului desface Transilvania de România, dăcă numai există nici o comunicațiune directă între Români transilvăneni și între România, dăcă apoi pe lângă acesta statul maghiar e puternic în privința unității și a apărării, — „irredenta“ se nimicesce ea de sine prin lipsa de speranță. Pentru scopul ocupării pacifice a Transilvaniei, baza de căpetenie e rezolvarea cestiunii naționalităților, pentru-că înțelegerea frățescă numai așa se pôte aduce în ființă decât scim paralisa și ține departe pe factorii externi turburători și provocători de ură. Numai cât politica noastră de naționalități n'a constat până acum decât din nise tirade slabe de parlament, din nise toate de banchet și scrieri volante. Drept are Mangra, când cere faptele.”

„Mișcările politice de naționalități au și un element în sine, de care nu-și dau seamă nici agitatorii. Aceasta e politica democratică imbrăcată în haină națională. Naționalitățile în totă ceta lor sunt după originea și ocupațiunea lor democratice. Anumite pretențiuni de ale lor nici nu sunt atâtea eșite din viața națională, ci în genere din trebuințele masei populului.(!) Când se plâng de multe necasuri uită, că și Maghiarii sufer de ele. Și înșelarea acesta de sine fatală a naționalităților, formeză cea mai mare pedecă pentru dezvoltarea și lățirea democratismului maghiar. Ori-ce pretenziune de natură democratică se delatură de ómenii competenți din acel pretext, că se periclitéză interesele maghiarismului și se întăresc naționalitățile. Așa rămân apoi în vigóre instituțiunile învechite ale constituțiunii noastre, cari alt cum de mult s'ar fi dărimate.”

„Așa concade problema statului democratic cu cestiunea păcii naționalităților. Nu cutezăm să ne facem democrați, pentru că ne temem, că așa nu mai suntem Maghiari buni. Aceasta amăgire a noastră nu e mai mică, ca a naționalităților.”

„In afară putere contra „irredentei române“, aici în țără egalitate de drept, libertate și bună stare — și sigur va fălfai constant stégul alb al înfrățirii româno-maghiare.”

SCRILE ȚILEI.

— 30 Iulie v.

Un frumos dar pentru masa studenților. Aflăm, că D-na Lucia V. Bologa a făcut un nou dar generos în favorul me-

sei studenților români din loc. Pe lângă suma de 100 fl., ce d-sa dăruise mesei studenților drept corónă eternă pe sicriul regretatului său scț, Valeriu P. Bologa dirigentul filialei „Albina“ din loc, a mai dăruit acum alți 434 fl. 81 cr., — sumă pe care institutul „Albina“, în semn de distincțiune a votat'o ca spese de înmormântare a meritatului dirigent. — A mai dăruit în același scop d-nul Petru Broștean 1 fl. — Direcțiunea școlelor exprimă pe această cale sinceră mulțămire dăruitorilor.

Societatea carpatină „E. K. E.“ de maghiarisare, care era vorba să aranjeze în muzeul său o casă românească cu concursul Asociațiunii, a deschis deja atât casa românească, cât și cea săsescă, ambele pe spesele comitatului Sibiiu. „Casa românească“ representă pe un cioban român, istorisind bătăniei sale mame o pățania a sa cu urșii.

O corónă pentru Felix Faure. O bogată corónă de argint va fi în curând trimisă la Paris, în numele a 28 de țiare și reviste rusesci, pentru a fi depusă pe mormântul repausatului președinte Faure la aniversarea morței salei. Corónă măsoră mai mult de jumătate metru în diametru și se compune din trei ramuri: una de foi de stejar, alta de laur și a treia de palmier. Ramura de stejar e semănată cu ghinde de aur. Pe o panglică largă de argint, care formeză nod, se cetește această inscripțiune în émail: „Din partea pressei ruse lui Felix Faure“. Pe ramuri sunt gravate și numele redacțiunilor, cari au subscris pentru această ofrandă. Corónă e depusă pe o tavă de argint, pe care figuréză în mod artistic un drapel tricolor frances acoperit cu zăbranic, ér jos se zăresce, între frunze, imaginea în relief a celebrei statue ecuestre a lui Petru cel Mare, operă a sculptorului frances Foyatier.

Sultanul și Helveția. Se știe, că Helveția din considerațiuni economice n'are în Constantinopol nici un reprezentant, nici diplomatic, nici consular. Într'una din zile zări sultanul cu ocaziunea unei preumblări pe un frigător de castane, despre care i-se spusese, că e de origine din Helveția. Cerând sultanul informațiuni mai detaiate despre această țără, i-s'a răspuns, că Helveția e republică și că e situată în centrul Europei, având o populațiune inteligentă și muncitoare. etc. Sultanul observă în fine semnificativ la aceste deslușiri: „Îmi place de Helveția aceasta, căci nu-și trimite la Constantinopol nici un reprezentant, care să molesteze în tot momentul“.

Înămolirea unui popor. Se telegrafieză următoarele din Brăila cu data de alaltăeri: Astăzi dimineță, pe la órele 10, vaporul „Principele Carol“ s'a înămolit în dreptul Siretului. Două remorchere au venit în ajutorul vaporului înămolit și apoi toate au plecat spre Tulcea. Vaporul a avut un accident la cilindrul mașinei și a fost dus în bazinul docurilor din Galați, spre a fi reparat. Cursa pentru Tulcea s'a suspendat. Vaporul „Orient“ a înapoiat la Brăila pe pasagerii aflați pe bordul vaporului „Principele Carol“.

Pentru banchetul ce se va da în 13 August n. din incidentul jubileului pompierilor din loc, se pot căpeta și bilete de galeriă à 50 cr. în depoul central al pompierilor.

Din viața lui Paderevski. O foie rusescă a publicat acum de curând o interesantă biografă a celebrului pianist polon Paderevski. Etă câteva date din viața marelui artist. Paderevski a întreprins deja de tiner un turneu artistic prin Rusia, însă nici când n'a putut face o deosebită senzațiă. Concertele sale erau de puțin cercetate. Acești puținți ce e drept au rămas încantați de prestațiunile geniale ale artistului, dér tot nu i-au putut procura acea gloriă, după care tindea. A fost o luptă uriașă până i-a succés în fine să-și întemeieze popularitatea. S'a întâmplat să asiste odată la unul din concertele sale și o Româncă cu numele Asan, care sub impresiunea genialului joc al artistului, s'a amoresat foc

în el. Artistului să vede că încă i-a plăcut fata, și așa în curând a pețit-o, însă părinții ei, nise boeri de frunte, l'au refuzat. Urmarea a fost, că fata a părăsit în taină casa părintescă și a fugit cu Paderevski. Tinăra păreche au avut să îndure cele mai cumplite lipse, căci părinții fetei n'au voit să soie nimic de ei. Capet și-au ajuns aceste suferințe numai după-ce Paderevski a fost chemat ca profesor de musică în Varșovia. Dér fericirea lui n'a ținut mult, căci în curând tinăra lui soțiă, dela care i-a rămas un copil, a murit. De atunci nu s'a mai însurat și întréga sa viață și-a consacrat'o musicei.

Sinucidere îngrozitoare. Femeia Dumitru Oancea din comuna Filiiu, județul Brăila (România), suferind de o bôlă incurabilă s'a hotărit a-și curma țilele printro sinucidere din cele mai îngrozitoare. Védând, că nu se va vindea nici-odată, a luat o sticlă cu gaz, apoi s'a dus pe câmp. Cum se vede morțea ce și-o alesese, a fost una din cele mai tragice. După-ce turnă pe hainele sale conținutul sticlei, luă un chibrit apoi dădu foc gazului de pe haine. Într'o clipă nenorocita femeia fú pradă flăcărilor mistuitoare. În chinurile cele mai oribile ea își dădu sfirșitul. După un sfert de óra din ea nu mai rămăsesse decât o cenușă, pe care vântul o risipi alungându'o departe. Sinuciderea acesta îngrozitoare a produs în întréga comună o penibilă impresiă.

Pentru amatorii de fotografie. Aparat de fotografie pentru salon și voiaj foarte renumite; aparat pentru fotografi la moment, precum și toate articolele necesare, se pot procura dela A. MOLL liferantul curții c. și r. din Viena, Tuchlauben Nr. 9. Manufactură fotografică tondată la anul 1854. La cerere liste mari ilustrate, conținând preturile gratis. Deposite în Brașov la F. Jekeľus, F. Kelemen, Victor Roth Farmașiți. Teutsch și Tartler, D. Eremias nepoții.

Dela Clușiu.

— Adunarea despărțământului „Asociațiunii“.

Suntem rugați a da loc corespondenței de mai jos, care însă așteptă unele lămuriri, deoarece e aproape de neînțeles, pentru-ce Români clușeni se retrag de a lua parte la adunările despărțământului, singurul loc potrivit de-a aplană neînțelegere prin concluse aduse cu majoritate de voturi. Dăcă sunt nemulțumiți cu activitatea comitetului, trebuiau să se prezente în adunare și acolo să și exprime nemulțumirea, siliindu-l a se retrage pentru a face loc altui comitet.

Etă corespondența:

— 10 August n. 1899.

După așteptări cât se pôte de îndelungate, ați (10 August n.) s'a ținut în sfirșit și la noi adunarea despărțământului „Asociațiunii“, care a decurs spre cea mai mare și justă mahnire a tuturor celor ce știu apreația bine interesele noastre culturale naționale.

Nu cred să existe multe secții ale „Asociațiunii“, cari să pôtă rivalisa cu secția clușiană în neactivitate și părgănire. Dovadă faptele.

Constat d'a capo, că pretinsa secția clușiană a „Asociațiunii“, ajunsă din nefericire sub conducerea onorabilului d-n Vasiliu Indre, faimos maghiaron, fost acum căp și al directorul secției societății de maghiarisare „Emke“, la Șomcuta-mare, — nu dezvoltă nici cea mai microscopică activitate, întocmai ca și cum n'ar exista.

Mai mult de nevoie, decât de bunăvoie și din zel, eseculentul president maghiaron a convocat în două rânduri o adunare generală extraordinară, dér cu atâtea „circumspecțiă“ și în totă taină, așa că nu s'au prezentat nici cinci membri, pentru-că aproape nimeni nu aprobă șetia culturală (?) a presidentului maghiarofil, care pe lângă multe alte calități negative, posedă și însușirea de-a nu avé habar de „limba și literatura poporului român!“ O dovadă perfect caracteristică e faptul, că ilustrul president amănase una din adunări motivând cu noștima expresiă: „Adunarea nu se pôte ține din lipsa de indiferentism“... Aferim president al unei asociațiuni pentru limba și cultura românească!!

Adunarea de ați a fost și ea la nivelul d-lui president Indre. S'au prezentat în total — stați să-și număr, că mulți sunt, Dómnle! — 10, adevă dece membri! Din-

tre acestia, șapte tovarăși nedespărțiți ai onorabilului president, toți membri archizeloși ai unei clice de scandal românesc în Clușiu, și abia trei inși cu adevărată dragoste față cu interesele noastre culturale și naționale.

Evenimentele „remarcabile“ în adunare sunt cât se poate de dureroase pentru cei pesimiști și cât se poate de nostime pentru aceia, cari se mai mângâie cu... satirizarea păcatelor românesce clușiene.

Înainte de toate, presidentul, răspunzând unei interpelări a d-lui avocat Dr. Aurel Isac asupra neactivității secției, — a constatat fără nici o remușcare, că într'a-devăr comitetul n'a lucrat nimic, din lipsa de bani (de ce n'adună?) și din „lipsa de... indiferentism“!

S'au iscat din cauza acestor enunțări cinice scene violente, pe cari nu le mai descriu, că-mi e rușine.

Tot ce s'a decis în merit e un fapt, care numai spre merit nu servese nimănui. Faptul e următorul: La 1897, secția clușiană a „Asociațiunii“ a ținut la Mănăstur o adunare și o petrecere, care s'a sfârșit cu un deficit de 81 fl. Deficitul a fost acoperit cu 50 fl. esoperăți dela banca „Economul“ prin directorul ei d-l Basil Podoba și cu 31 fl. dela d-l protopop gr. or. Tului Roșescu. Acum, clica de 7 a presidentului a decis să dea în judecată pe d-l Podoba pe cuvânt, că nu și-ar fi dat sēma de cei 50 fl.!! Cu alte cuvinte, un nou proces rușinos și rēsbunător, pe lângă cele vre-o 12 puse la cale de pomenita clică în contra cător-va buni Români clușieni!

Mai amintesc, că pentru adunarea generală dela Deva, nici unul din cei prezenți n'a avut curajul să se anunțe ca reprezentant al faimoasei secții clușiene!

Pentru-ca să se facă odată ordine la „Asociațiunea“ de-aci, o sēmă de fruntași sunt decizi să solicite în adunarea dela Deva concursul comitetului central dela Sibiu, ca și în cazul analog dela Alba-Iulia. Se doarese tot succesul!

Am auzit, că domnii critici în corespondență au datina să se acopere cu pretextul, că nu răspund la pseudonimi, și să amenințe cu argumente medievale (ad hominem)...

Ca să dau probă, că am conștiința adevărilor, ce-am spus, și că nu mă tem a-le spune, fac acelor domni serviciul de-a mă semna:

Ioan Scurtu.

Industria indigenă.

Am amintit și noi la timpul său agitațiunea și propaganda, ce s'a pornit în timpul din urmă în presa ungerescă în favorul industriei indigene și, în legătură, revolta sufletescă a cător-va foi ungeresci contra celorlalte, cari în teoriă de mult monopolisaseră titlul de foi „patriotice“ per eminentiam, în pracsă însă, unde era vorba de geșeft, își desavuau, în modul cel mai flagrant, țipetele lor naționale-patriotice, tocmai în acoperirea trebuințelor lor mai apropiate prin procurarea hârtiei pentru tipărirea jurnalului.

„Typographia“ revenind asupra articolului din „Magyar Ipar“, unde fuseseră demascate „cele mai patriotice“ foi ungeresci, face următoarele constatări nu fără interes, intrucât aruncă o intensivă lumină asupra calibrului eroilor de gură din dosul foilor ungeresci. Etă ce ne spune organul tipografic:

„Din conspectul de mai sus al lui „Magyar Ipar“, vedem, că întregul consum de hârtia e de 447 vagoni și din acestea numai 157 vagoni sunt producțiune indigenă, 290 însă producțiune străină.

E adevărat, că conspectul e de astfel de natură, încât nu-ți vine să crești datele relevate în el, căci pe când „Bud. Hirlap“ figură cu 100 vagoni, „Pesti Hirlap“ e amintit numai cu 60, cu toate că noi tipografi scim cu siguranță, că tirajul ambelor foi e aproape același; mai departe e erăși ciudat, că „Friss ujság“ figură cu 12 vagoni, er „Esti ujság“ cu 10, pe când adevărul e, că acesta din urmă consumă cu mult mai multă hârtia.“

Nici „Magyar Ipar“ asădără nu s'a putut desbrăca de preocupățiunile sale „patriotice“; în durerea sa „patriotică“ a erupț în fine și a demascat pe „șarlatani“, der aceeași inimă nu l'a putut răbda să descopere adevărul „sensational“ în totă golătatea sa.

Dér să lăsăm „Typographia“ să vorbescă mai departe:

„Să lăsăm însă cifrele acestea și să le credem, precum credem alte multe date statistice și mai deochiate, fiă adevărate, fiă falsificate, fiă edate din partea statului, fiă din partea privaților. Să cercetăm mai bine rezultatul cifrelor, respective să vedem, cari foi folosesc hârtia din țără, și cari din străinătate.

„Toți editorii de foi nemțesci utilizează hârtia indigenă. Ar fi să rezultă deci, că acestia sunt mai buni patrioți, decât editorii foilor maghiare. Dér vai și de patriotismul lor, nici pomenire de sentiment patriotic și cu durere pentru ale țării! Sunt și ei nisce precupeți din cei mai de rând. Editorii foilor ungeresci își comandă hârtia dela Nemți, pentru-că o primesc mai estin, er editorii foilor nemțesci consumă hârtia din țără, pentru-că toți sunt membrii în direcțiunea „Primei societăți maghiare pe acțiune a industriei de hârtia“ și în chipul acesta e în interesul tuturor, ca hârtia, „maghiară“ să se trecă în cantități cât mai mari.

„Acesta e sensul practic al devisei rēsunătoare, de a promova industria din țără! Foile „patriotice“ sciu urgita în fratele cele mai alese acēstă cestiune, în pracsă însă puțin își bat capul cu așa-ceva, numai să potă trage folos din geșeftul cu străinătatea. Promovare a industriei ungeresci! E o frumoasă, dér mincinosă devisa acēsta, cu care poți seduce ați publicul, dér nu e practic s'o pui în aplicațiune. În pracsă e irealisabilă, căci nici un om practic n'a ajuns încă la o astfel de nebuniă, ca din „patriotism“ să caute să iasă cu tot dinadinsul cu deficit în întreprinderile sale.

„Să ne lăsăm deci de seocături de acestea patriotice și să recunoscem în fine, că precum știința și arta, așa și industria și munca sunt internaționale, intru cât au fost provocate de contactul pacinic al poporilor.

„Acesta e cel mai strălucit semn al disparițiunii zidurilor chineze, ce au existat până acum între diferitele națiuni“.

Așa termină „Typographia“ și cu toate acestea e mirare, că până acum „patrioții“ noștri n'au căutat să-și ridice de fapt nisce ziduri chineze în sensul real al cuvântului, care să-i izoleze de întreaga lume viețuitoare, căci pentru ei toate sunt bune, numai să fiă „patriotice“. Articolul „Tipographiei“ e de altmintrelea un bun duș și pentru „providențialul“ Szell, care în calitate de ministru de interne a edat mai dila trecute, firesece tot sub impresiunea „patriotice“ propagande din timpul din urmă, un circular, în care punându-i la tot natul la inimă „sôrtea patriei“, provocă mai ales autoritățile comitatense orășenesci și comunale să sprijinescă exclusiv și din toate puterile industria „maghiară“ din „patria“.

Teatru german.

(D-șora Agata Bărsescu.)

Cu viu interes a așteptat publicul brașoven iubitor de artă să vadă din nou pe admirata noastră artistă d-șora Agata Bărsescu, pășind erăși pe scena teatrului din loc și procurându-i una din cele mai plăcute seri.

Serbătorita tragediană a pășit asără în rolul Alexandrei din drama cu același nume de Richard Voss. Sala cea mare a teatrului era ticsită de public, care aștepta cu neastēmpăr să se ridice cortina. Când d-șora Bărsescu apără pe scenă, aplause frenetice și ovațiuni căldurose o întâmpinară din partea publicului.

Rolul, în care ni-s'a prezentat artista, a fost și de rândul acesta unul din cele mai grele; însă ca tot deuna, d-șora Bărsescu s'a achitat de el într'un mod splendid. A fost atât de perfectă în modularea organului său puternic și în mișcări, atât de mare și neîntrecută în exprimarea suferinței, ce-o cauzăse lupta titanică dintre iubire și rēsbunare, încât nu odată publicul fū răpit și înduioșat până la lacrimi. Interpretarea superbă și redarea perfectă a sentimentelor, de care e stăpănită o ființă, ce îndurase atâtea desamăgiri — oum e Ale-

xandra din drama lui Richard Voss — n'a lăsat nimic de dorit. Sublim a fost momentul, în care artista, în rolul Alexandrei, își vōrsă focol iubirei de mamă și durerea și muștrarea ce-o simte în urma unui amor nefericit.

În toate 4 actele artista serbătorită a ținut cu desăvērșire înlăntuită atențiunea publicului asupra jocului său majestos, și chiar la urmă, când Alexandra după atâtea peripeții, prin care a trecut, și vădend cum vieța ei nu mai are nici un rost, îi pune capet prin opium și mōre în brațele iubitului său, fiul dōmnei Eberti, — d-șora Bărsescu a mișcat profund inima publicului prin redarea perfectă a suferințelor și chinurilor unei ființe, care deși în agoniă, este totuși pe deplin conșoie de sine.

Fōrte bine și-a jucat rolul și d-l A. Rollet, ca Erwit, iubitul Alexandrei, precum și toți ceilalți actori din trupa domnului Neher.

De sēră d-șora Agata Bărsescu va juca în drama lui E. Zolla „Therese Raquin“, er mâne sēră în „Odette“ de Sardou.

Apel

Cătră membrele „Reuniunii femeilor române din comitatul Hunedōrei“.

„Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român“, una din cele mai mărețe instituțiuni culturale ale noastre, ne face est an rara onōre, să-și țină adunarea sa generală în centrul comitatului nostru, în opidul Deva.

Între diversele festivități, ce vor avē loc cu acēstă ocaziune, comitetul constituit pentru primirea „Asociațiunii“ a avut buna ideea a suscepe și arangiarea unei petreceri populare, în care să fiă, după puțință, reprezentate toate comunele de pe teritoriul comitatului în pitorescul nostru costum național.

E cuviincios lucru, ca festivitățile, ce vor avē loc cu ocaziunea adunării generale a celei mai de frunte instituțiuni culturale, să lase suvenirii plăcute, urme neteșterse, nu numai în sufletul nostru, ci și înaintea străinilor. Nu scim intru cât vor contribui celelalte festivități la ajungerea acestui scop, o petrecere populară, o „Rugă“ sau „Nedee“, în care să fiă reprezentate diferitele costume românesce de pe întreg teritoriul comitatului, unul mai frumos, mai variat, decât altul, ar forma una din cele mai încântătoare, mai pitoresce privileșci, care nu curēnd s'ar șterge din sufletul nostru. Punctul cel mai strălucit, cel mai interesant din întreg programul festivităților, va fi de sigur proiectata serbare populară.

Avēnd în vedere, că Reuniunea noastră și-a pus între altele ca scop și spriginirea industriei de casă țărănesce, care a jucat un rol așa de însemnat în trecutul nostru, precum și premiarea acelor țărance, cari se disting pe acest teren, credem a fi a noastră datorință, a da tot sucursul nostru comitatului de primire al „Asociațiunii“, ca acest punct din programul său să succedă cât se poate de bine.

Spre acest scop apelăm la toate P. O. membre ale „Reuniunii femeilor române din comitatul Hunedōrei“, rugându-le, ca fiă-care să lucre în cercul său de activitate, ca la acēstă serbare populară să se prezente din fiă-care comună câte-va părechii în frumosul costum popular, în care se reoglindează așa de frumos gustul estetic al poporului nostru, admirat nu odată din partea străinilor.

Tot-odată ne rugăm, că acele surori, cari vor sprigini intențiunea noastră, până la 24 August st. n. a. c. să aviseze comitetul de primire, secțiunea III. (la adresa M. O. D. George Romanul, protopop în Deva), că: cam câte persoane s'au promis a participa.

Unirea firēscă, ce există între femeia societății culte cu fiica din popor a aceleiași neam, pentru a cărei consolidare s'a înființat și Reuniunea noastră, să se manifeste și aci în deplină armoniă și splendor. În fața împrejurărilor tot mai împovărătoare, uniți în cugete, uniți în sim-

țiri și fapte să ne arătăm întot-deuna și în tot locul, căci numai așa vom putē spera a ajunge isbānda năsuințelor noastre.

Deva, la 1 August n. 1899.

Elena Pop Hossu-Longin,
presidentă.

Dionisie Ardelean,
secretar.

VARIETATE.

Sfîrșitul lunei. D-rul Rudolf Falb, astronom, fost profesor de geologiă la universitatea din Viena și de matematică la cea din Praga, a prevestit nu de mult, că sfîrșitul pământului va fi în după amiaza dila de 13 Noemvre 1899, între orele două și cinci. D-rul Falb e autorul unui almanach profetic, în care pređice dila frumōse, plōia, vēntul, uraganul, gridina, nin-sōrea, inundațiunile, erupțiunile vulcanice, etc., și prin care s'a făcut destul de popular și a căștigat multă încredere.

Cu toate acestea mai toți i-au luat în ris profētia „sfîrșitul lunei“, lucru care deși nu e serios de tot, e posibil.

Totuși câte comete n'au trecut pe lângă pământ fără măcar de a-l atinge. O distanță mică, și cometa ar fi îmbrățișat pământul spre nimicirea lui și a celor de pe el. Ceea-ce e sigur e, că la data indicată, o cometă va tăia orbita terestră, dér nu se poate precisa de va întelni pământul.

Calculându-se, s'a găsit, că în univers sunt aproximativ 74 milioane de miliarde de comete sburătoare, care îl străbat cu o repeđiciune de 140 de mii km. pe oră. Unele din aceste comete trag după ele cođi lungi de mai multe milioane de leghe și a căror suprafață trece peste 1000 de miliarde km. pătrați.

Nu pentru întâia oră omenii își așteptă sfîrșitul de înainte, și poate și de astă-dată îl vor aștepta în zadar, precum l'au așteptat în dila de 13 Ianuarie 1819, când Béranger a compus nemuritoră canțonetă. „Să sfîrșim, lumea e destul de vechie“ 29 Octomvre 1832 și 13 Iunie 1858.

Cu toate acestea, legea naturii, că fiă-care lucru se întōrece din nou la starea sa dela început, trebuie să fiă urmată și de pământ, care mai de grabă său mai târđiu se va prefăce în masă incandescentă. Deci să fim gata a muri prin foc, sfîrșit precis de cărțile sante și profetisat de calculatorul vienez, care dize, că la 13 Noemvre 1899 pământul nostru va fi înghițit și aprins de-o cometă; ne aștețam sfîrșitul.

Cometele au fost în totdeuna spaima lunei. Medievalii vedeau în comete săbii pline de sânge, animale cu corpuri ciudate și feluriti monștri, ce le inspirau frică. Chiar și noi ne temem de ele.

Celebrul Newton a povestit, că o cometă va întelni sōrele în anul 2255 distrugându-l, așa că pământul ne mai avēnd unde primi lumină și căldură, vietățile de pe el vor peri.

Cine, însă, poate sci, care va fi sfîrșitul lunei? În toate timpurile, fiă-care și l'a inchipuit altfel. Cine are dreptate?

Nimeni nu șoie.

Decă profētia lui Falb se va îndeplini, pământul va fi întelnit de-o cometă, a cărei masă nebulōsă ar putē îmbrășișa de două ori volumul sōrelui, cataclismul s'ar putē asemēna cu înghițirea planetei noastre de un fluviu de foc, cu o masă de două milioane de ori mai mare, ca a ei.

Șoim, că sōrele se rēcesce cu timpul. Un învēțat a calculat, că ar trebui vre-o 10 milioane de ani, ca rēcēla sōrelui să aibă ca urmare dispariția vieței pe pământ.

Statisticii basāndu-se pe înmulțirea fără margine a vietăților pe pământ, au socotit, că în anul 2167 pământul va avē 12 miliarde locuitori, pe cari nu-i va putē hrāni. Va fi peste 270 de ani luptă pentru hrană, decă mōrtea din pricina fōmei.

ULTIME SCIRI.

Budapesta, 11 August. Eri s'a ținut aici meetingul de protestare contra serbarei Hentzi. Carol Eōtvōs într'un discurs provocă mulțimea să se adune în număr cât mai mare la monumentul honveđilor. Bela Partos a propus, ca partida „independentilor“ să tragă la timpul său în cercetare guvernul și să cēră punerea lui în stare de acusațiune.

**Dela Tipografia „A. Mureșianu,”
din Brașov,
se pot procura următoarele cărți:**

Teoria drametii, cu un tratat introductiv despre frumos și artă, de **Dr. Iosif Blaga**, profesor în Brașov. E singura scriere românească în această materie și de mare interes pentru toți cei ce se interesează de literatura dramatică și peste tot de teatru. Prețul 1 fl. 80 cr. (+ 10 cr. porto.)

„Țara noastră”. Descrierea părților Ardealului dela Mureș spre miază-zi și valea Mureșului, de **Silvestru Moldovan**, — e o scriere unică în felul său, atât de călduros apreciată de intriga diahistă română. Cu deosebire din bibliotecile populare ea n'ar trebui să lipsescă. Prețul 1 fl. (cu posta 1 fl. 10 cr.)

Zarandul și Munții apusenii ai Transilvaniei, descriere de **Silvestru Moldovan**. Cu 9 ilustrații și o schiță. E o carte tot atât de prețioasă și rară în felul său, ca și cea dintâi. Recomandăm și această carte pentru bibliotecile populare, cum și pentru toți Români, cari vor să-și cunoască țara și pământul lor. Prețul 1 fl. (cu posta 1 fl. 5 cr.)

Logodnica contelui Stuart, povestire din viața Românilor bihoreni, de d-na **L. Rudow-Suciu**. Este o carte de 148 pag. 8°, tipar mărunt, dăr frumos și curat. Prețul 50 cruceri (cu porto 55 cr.)

Povestea despre prințul Ahmed al Kamel sau Pribeagul îndrăgostit, tradusă de **Dr. T.** Este o istorisire interesantă și bine scrisă. Prețul 30 cr. (Cu posta 33 cr.)

Poesii de Vasiliu Ranta Buticescu. E o bogată colecțiune de poesii, tipărite pe hârtie fină și formând un volum de lux. Prețul era la început 1 fl. 20 cr., acum numai 60 cr. (cu posta 70 cr.)

Toaste pentru tot felul de persoane și ocaziuni, de **Tit. V. Gheaja**, spiritual la institutul de corecțiune din Gherla. Prețul 20 cr. (cu posta 22 cr.)

Felicitări în poesii și prosă la anul nou, ziua născerei și ziua numelui, cărți diferite rudenii, preoți, învățători și bine-

făcători, precum și vorbiri la diferite ocaziuni școlastice, de **George Simu**. Prețul 20 cr. (cu posta 22 cr.)

„Juvēnilia” este numele unei bogate colecțiuni de scrieri în prosă și poezie, scrise de **Sextil Pușcariu**. Conține vre-o 14 piese diferite în prosă și cam pe atâtea poesii. Cartea, frumos tipărită, conține 264 pag. 8° și costă 80 cr. (cu porto 85 cr.)

„Preotul ca ministru al sacramentului penitentei”, tractat teoretic, practic, prelucrat de **Arghirobarbu**, cu permisiunea superiorilor. Pseudonimul Arghirobarbu e cunoscut în literatura noastră ca autorul multor scrieri de valoare, mai ales bisericesti, între cari este a se număra și scrierea de față, care cuprinde un studiu aprofundat și denotă o bogată erudițiune teologică din partea autorului. Prețul unui exemplar (207 pag. format mare 8°) e 1 fl. (plus 10 cr. porto.)

„Amicul bun”, colecțiune de lecturi solidătore de caracter în direcțiune religioasă-morală (Doctorul sufletește și sfaturile lui pentru cei ce sunt aproape de timpul scăpării din închisore) tradusă de actualul preposit capitular **Ioan Papiu**, pe timpul când funcționa ca spiritual la institutul corecțional din Gherla. Prețul 10 cr. (plus 2 cr. porto.)

Din trecutul Silvaniei legende de **Victor Russu**. Conține 25 legende diferite. Prețul unui exemplar de 170 pag. era la început 1 fl., acum numai 30 cr. (cu posta 35 cr.)

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu.**
Redactor responsabil: **Gregoriu Maior.**

ANUNCIURI

(inserțiuni și reclame)

sunt a se adresa subscrișei administrațiunii. In cazul publicării unui anuntiu mai mult de odată se face scădământ, care crește cu cât publicarea se face mai de multe ori.

Administr. „Gazetei Trans.”

(2). **Mătase-Foulard 65 cr.**

până la fl. 3.35 metru — japoneze, chineze etc., în deseurile și culorile cele mai nouă, precum și **Mătase-Henneberg** neagră, albă și colorată dela 45 cr. până la fl. 14.65 metru, — în cele mai moderne țesături, culori și deseururi. Particularilor li-se trimite în casă franco și liberate de vamă. **Mostre** se trimite imediat la cerere.

Fabricile de mătăsuri ale lui **G. Henneberg** (liferant al curții c. și r.) **Zürich**,

ABONAMENTE

„GAZETA TRANSILVANIEI”

Prețul abonamentului este:

Pentru Austro-Ungaria:

Pe trei luni 3 fl. —
Pe șese luni 6 fl. —
Pe un an 12 fl. —

Pentru România și străinătate:

Pe trei luni 10 fr.
Pe șese luni 20 fr.
Pe un an 40 fr.

Abonamente la numerele cu data de Duminecă.

Pentru Austro-Ungaria:

Pe an 2 fl. —
Pe șese luni 1 fl. —
Pe trei luni 50 cr.

Pentru România și străinătate:

Pe an 8 franci.
Pe șese luni 4 franci.
Pe trei luni 2 franci.

Abonamentele se fac mai ușor și mai repede prin mandate postale.

Domnii, cari se vor abona din nou, să binevoiescă a scrie adresa lămurit și a arăta și posta ultimă.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei”.

Cursul la bursa din Viena.

Din 10 August 1899.

Renta ung. de aur 4%	118.60
Renta de corone ung. 4%	96.40
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½%	120.50
Impr. căil. fer. ung. în argint 4½%	100.55
Oblig. căil. fer. ung. de est. I. emis.	119.65
Bonuri rural. ungare 4%	94.50
Bonuri rurale croate-slavone	96.25
Impr. ung. cu premii	162.—
Esuri pentru reg. Tisei și Seghedin .	139.75
Renta de argint austr.	100.15
Renta de hârtie austr.	100.10
Renta de aur austr.	118.60
Esuri din 1860.	137.25
Acții de ale Băncii austro-ungară .	906 —
Acții de-ale Băncii ung. de credit. 391.	—
Acții de-ale Băncii austr. de credit. 391.40	—
Napoleoniori	9.55½
Mărci imperiale germane	58.92½
London vista	120.65
Paris vista	47.82½
Rente de corone austr. 4%	99.90
Note italiene	44.45

Cursul pieței Brașov.

Din 11 August 1899.

Bancnota rom. Cump. 9.38	Vënd. 9.40
Argint român. Cump. 9.33	Vënd. 9.35
Napoleoniori. Cump. 9.52	Vënd. 9.55
Galbeni Cump. 5.60	Vënd. 5.65
Ruble Rusești Cump. 127.—	Vënd. 128.—
Mărci germane Cump. 58.50	Vënd. —
Lire turocești Cump. 10.71	Vënd. —
Sreis. fono. Albina 101.—	Vënd. 5% 101.50

Praturile-Seidlitz ale lui Moll

Veritabile numai, decât fiecare cutiță este provădută cu marea de apărare a lui A. Moll și cu subscrierea sa.

Prin efectul de leuire durabilă al Praturilor-Seidlitz de A. Moll în contra greutăților celor mai cerbicioase la stomach și pânteco, în contra cărceilor și acrelei la stomach, constipațiunii cronice, suferinței de ficat, congestiunii de sânge, haemorhoidelor și a celor mai diferite bôle femesci a luat acest medicament de casă o răspândire, ce crește mereu de mai multe decenii încôce. — Prețul unei cutiții originale sigilate 1 fl. v. a.

Falsificațiunile se vor urmări pe cale pntecătorească.

Franzbranntwein și sare a lui Moll.

Veritabilu numai, decât fiecare sticlă este provădută cu marea de scutire și cu plumbul lui A. Moll.

Franzbranntwein-ul și sarea este forte bine cunoscută ca un remediu popular cu deosebire prin tras (frotat) alina durerile de gîdînă și reumatism și a altor urmări de recelă. Prețul unei sticle-originale plumbate 90 cr.

Sapun de copii a lui Moll.

Cel mai fin sâpun de copii și dame fabricat după metoda cel mai nou pentru cultivarea rațională a pielii, cu deosebi e pentru copii și adulți. Prețul unei buciți 20 cr. Cinci buciți 90 cr. Fie-care bucată de sâpun pentru copii este provădută cu marca de apărare A. Moll.

Trimțterea principală prin

Farmacistul A. MOLL,

c. și r. furnisor al curții imperiale Viena, Tuchlauben 9

Comande din provinciă se efectuează gîlnic prin rambursă postală.

La deposite se se cēră anuit preparatele provădute cu iscălitura și marca de apărare a lui A. MOLL.

Deposite în Brașov: la d-nii farmaciști Ferd. Jekelius, Victor Roth, Franz Kellemen și engros la D. Eremia Nepoții, Deutsch & Tartier.

Sosirea și plecarea trenurilor de stat reg. ung. în Brașov.

Valabil din 1 Maiu st. n. 1899.

Sosirea trenurilor în Brașov:

Dela Budapesta la Brașov:

- I. Trenul de persoane la 8 ore dim.
- II. Tr. accel. peste Ciușiu la 2 ó. 9 m. p. m.
- III. Trenul mixt la 10 ore 25 min. sēra
- IV. Trenul accel. la 5 ore 7 min. dimin.

Dela Bucuresci la Brașov:

- I. Trenul mixt, care circulă numai Viștea dela Predeal, la 5 ore 20 min. dim.
- II. Trenul accel. la 2 ore 18 min. p. m.
- III. Trenul mixt, la 5 ore 20 min. p. m.
- IV. Trenul de pers., la 9 ore 27 min. sēra.
- V. Trenul accel. la 10 ore 14 min. sēra.

Dela Kezdi-Oșorheiu la Brașov:

- I. Trenul de persoane la 8 ore 25 m. d., (are legătură în St.-Georgi cu Ciuc-Szerda și Ciuc-Gyimes).
- II. Trenul de persoane la 1 óră 51 m. p. m.
- III. Trenul mixt, la 6 ore 48 m. sēra, (are legătură cu Ciuc-Szereda).

Dela Zērnesci la Brașov (G. Bartolomeiu).

- I. Trenul mixt la 6 ore 22 min. dim.
- II. Trenul mixt la 1 óră 12 min. p. m.
- III. Trenul mixt la 8 ore 18 min. sēra.

Dela Ciuc-Gyimes la Brașov:

- I. Trenul de pers. la 8 ore 25 min. dim
- II. Trenul de pers. la 2 óră 51 min. p. m.
- III. Trenul mixt la 6 ore 48 min. sēra.

Plecarea trenurilor din Brașov.

Dela Brașov la Budapesta:

- I. Trenul mixt la 5 ore 8 min. dimineața
- II. Tr. accel. (peste Ciușiu) la 2 ó. 45 m. p. m.
- III. Trenul de pers. la 7 ore 48 min. sēra.
- IV. Trenul accel. la 10 ore 26 min. sēra.

Dela Brașov la Bucuresci:

- I. Trenul de persoane la 3 ore 55 min. d.
- II. Trenul mixt la 11 ore a. m.
- III. Trenul accelerat (ce vine pe la Oradia. Ciușiu) la 2 ore 19 min. p. m.

Dela Brașov la Kezdi-Oșorheiu:

- I. Trenul de persoane la 5 ore 19 min. dim. (are legătură cu Tușnad) Ciuc-Szereda. 3 ó. 15 m.
- II. Trenul mixt la 8 ore 50 min. a. m.
- III. Trenul de pers. la 3 ore 15 m. p. m. are legătură cu linia Tușnad-Ciuc-Szereda.

Dela Brașov la Zērnesci (G. Bartolomeiu).

- I. Trenul mixt la 9 ore și 2 min. a. m.
- II. Trenul mixt la 3 ore 18 min. p. m.
- III. Trenul mixt la 9 ore 30 m. sēra.

Dela Brașov la Ciuc-Gyimes:

- I. Trenul de pers. la 5 ore 19 min. dim.
- II. Trenul mixt la 8 ore 50 min. a. m.
- III. Trenul de pers. la 3 ore 50 min. p. m.